

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตของการศึกษา เฉพาะเด็กหญิงที่เคยถูกละเมิดทางเพศที่เกิดขึ้นในเขตจังหวัดชลบุรีเท่านั้น วิธีการศึกษาและการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

3.1 วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Method)

กระบวนการค้นคว้าเชิงคุณภาพเป็นคำที่หมายถึงวิธีการสร้างสรรค์ เป็นธรรมชาติหรือเป็นวิธีการที่ไข่แปลความหมายต่าง ๆ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลละเอียดลึกและชัดเจนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศด้วยวิธี

1. สัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กหญิงที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศ เช่น ระยะเวลาของการถูกกระทำ ระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ ความเข้าใจในการละเมิดทางเพศ การเห็นคุณค่าในตนเอง การสนับสนุนของบุคคลในสังคม การเลือกรับสื่อ ซึ่งปัจจัยทั้งหมดที่กล่าวมามีผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กอย่างไรบ้าง

2. การสังเกต (Observation) โดยการสังเกตการดำรงชีวิตของเด็กกับบุคคลในสังคมที่เด็กอาศัยร่วมด้วย เช่น บุคคลในครอบครัว เพื่อน ชุมชน และสังเกตการแสดงออกของบุคคลเหล่านี้ที่มีต่อเด็ก

เพื่อให้ได้เด็กที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศจริง ผู้ศึกษาได้ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการเจาะจง (Purposive Sampling)

1. ได้ประสานงานกับองค์กรเครือข่ายที่ผู้ศึกษาได้ประสานงานด้วยในปัจจุบัน 3 องค์กร คือ โครงการเพื่อน้องบ้านจริงใจ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กระยอง เจ้าหน้าที่ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็กบางละมุง เพื่อติดตามการดำเนินชีวิตของเด็กที่เคยได้รับการช่วยเหลือจากองค์กรเหล่านี้

2. ได้ทราบข้อมูลของเด็กที่เคยถูกกระทำทางเพศจากคนในชุมชนเป็นผู้ให้ข้อมูล และวิถีการดำเนินชีวิตของเด็ก ผู้ศึกษาได้ขอความร่วมมือคนในชุมชนแนะนำให้รู้จักเด็ก และขอความร่วมมือในการนำข้อมูลเพื่อมาศึกษาในครั้งนี้

3. เด็กที่เคยได้รับความช่วยเหลือจากบ้านเด็กพระมหาไถ่ ได้ให้ข้อมูลของเพื่อนที่เคยถูกกระทำทางเพศและพาผู้ศึกษาไปทำความรู้จัก พร้อมทั้งขอความร่วมมือเพื่อนำข้อมูลมาศึกษา
4. ได้ศึกษาข้อมูลเด็กที่เคยได้รับการช่วยเหลือในคดีการถูกละเมิดทางเพศ จากศูนย์ธารชีวิต (เด็ก) พัทยา ที่ผู้ศึกษาทำงานอยู่ในปัจจุบันและเด็กกลุ่มนี้ยังดำเนินชีวิตอยู่ในเขตจังหวัดชลบุรี
5. ได้รับทราบข้อมูลเด็กและเยาวชนหญิงถูกละเมิดทางเพศ จากผู้ปกครองเด็กที่ศูนย์ธารชีวิต (เด็ก) ให้ความช่วยเหลือ ว่ามีเด็กที่เป็นญาติเคยถูกละเมิดทางเพศ
6. จากการสังเกตของผู้ศึกษาเองถึงสถานะความเป็นอยู่ของเด็กในปัจจุบัน

3.2 พื้นที่ศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้คัดเลือกเด็กหญิงที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศที่เกิดขึ้น ในจังหวัดชลบุรีเท่านั้น แม้ว่าปัจจุบันเด็กจะอยู่ที่ไหนก็ตาม

3.3 กลุ่มตัวอย่าง

เด็กที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษา คือ เด็กหญิงที่มีอายุระหว่าง 9-17 ปี โดยเฉพาะคนที่เคยถูกล่วงละเมิดทางเพศและยังอาศัยอยู่ในเขตภาคตะวันออก คือ จังหวัดชลบุรีและระยอง

3.4 เครื่องมือในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth interview) โดยผู้ศึกษาได้เน้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของเด็กที่เคยถูกละเมิดทางเพศด้วยการสัมภาษณ์ และใช้แนวคำถามระดับลึก ซึ่งประเด็นการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็นดังนี้คือ

1. ประวัติส่วนตัวของเด็ก
2. สถานภาพของพ่อแม่
3. การศึกษาของพ่อแม่
4. ระยะเวลาที่เกิดเหตุการณ์ที่คิดว่ารุนแรงที่สุด
5. ระดับความรุนแรงของเหตุการณ์

6. การถูกละเมิดทางเพศ
7. การเห็นคุณค่าในตนเอง
8. การสนับสนุนของบุคคลในสังคม
9. การเลือกรับสื่อ

นอกจากการสัมภาษณ์แล้ว ผู้ศึกษาได้ใช้การสังเกต (Observation) เป็นเครื่องมือในการศึกษาในครั้งนี้ด้วย โดยการสังเกตในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ลักษณะของครอบครัว ขนาดครอบครัว ประชากรในครอบครัวที่เด็กอาศัยอยู่
2. ลักษณะอาชีพของเด็กและสถานะความเป็นอยู่ในบ้าน
3. การมีส่วนร่วมของเด็กกับบุคคลในครอบครัว ชุมชนที่เด็กอาศัยอยู่

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้ขยายคำอธิบายความสัมพันธ์ต่าง ๆ ละเอียดและลึกมากกว่าข้อมูลเชิงปริมาณ (อ้างถึงใน เสาวนิจ นิจอมนัตชัย, 2547 : 86) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ที่ผู้ศึกษาใช้สัมภาษณ์ในครั้งนี้จะให้ความชัดเจนในการทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กที่เคยถูกละเมิดทางเพศ